

b dur.

5. "Lai dšihwo augsti Latvija."

Spehziģi

1. Lai dšihwo augsti Latvija! Ta Vidzeme un Kurzeme! Lai dšihwo Latvija! Šchihš mihtas Latwju semites, lai
2. Lai walda meers par Latwiju! Lai taifniba un brihwiba! Lai meers par Latwiju! Pa wisu semi isplatahs un
3. Lai isfuhd weza tumšiba un kuhtriba un baikiba! Lai isfuhd tumšiba! Lai Latwju dšihwe, tikumi, top
4. Lai peeaug prahta gaischiba, weenprahtiba uštiziba! Lai peeaug gaischiba! Lai Latwji aug atšihchanā un
5. Mehs Latweeschī nu dšihšimees, ka tanteeschī žihnišimees! Mehs Latwji dšihšimees! Lai muhju tauta aug un seed un

1—5 Lai dšihwo augst', lai dšihwo augst',

- | | | | |
|--------------------------------------|---------------------------|-----------------------|-------------------------------------|
| 1. a - lajch la - bus aug - kus nes! | 1—5 Lai dših - wo augst', | lai dših - wo augst', | lai dših - wo augsti Lat - wi - ja! |
| 2. katrā mahjā atrobašs! | " | " | " |
| 3. jauni, labi teizami! | " | " | " |
| 4. katrā labā tikumā! | " | " | " |
| 5. žitahm tautahm lihdfi eet! | " | " | " |

Nav izdevies atrast vēl kādu Bernta dziesmu, kaut gan ir vēstis par vairākām, tieši latviskām ("Baltijas skolotāju seminārs", 134. lpp.). Tē jāpiebilst, ka plašajā monogrāfijā ieviesusies kļūda: apgalvots, ka nupat pieminētajos RLB svētkos 1870. gada 19. februārī semināristi dziedājuši Bernta dziesmu "Lai dzīvo augsti Latvija". Šajā laikā skolotāju seminārs vēl nav dibināts (būs vien septembrī), un Bernts mīt Aizputē. Svētku koncertā dziedājuši vairāki Kurzemes un Vidzemes kori.

Vēlreiz par Jurjānu Andreju. Rīgas aprīņa skolas laikā 1873./74. gadā, gatavojoties Pēterburgas konservatorijai, viņš "jo ākli nodarbojās ar mūziku, mācīdamies klavieru spēlšanu un mūzikas teoriju pie tolaik ieslavētā mūziķa Berndta" ("Mūzikas Druva", 1906, nr. 1). Tas lieti noderējis.

Skolotāju semināra bijušā audzēkņa un kora vadona (1877–1881), rakstnieka, mūzikas metodiķa Bebru Jura atzinums: "Dziedāšanas skolotājs Bernts bija goda vīrs. .. Mācīja dziedāšanu un vijoles spēli. Galvenais kora draugs un pabalstītājs. Esmu no viņa dziedāšanā un mūzikā daudz mācījies." ("Ganuzēns skolā un darbā", Rīga, 1944, 83., 94. lpp.).

Nav atrasti Alberta Bernta dzīves dati un ziņas par izglītību. Kurzemes guberņas vēstis (krievu valodā) īsi norādīts, ka bijis skolotājs vācu skolā Aizputē no 1864. gada. Šo darbu atstājis 1867. gadā un turpat dibina vācu, tad arī latviešu dziedāšanas biedrību. 1870. gada novembrī viņu aicina uz RLB par kora vadītāju aizgājušā diriģenta Jūlija Purāta vietā.

Par to "Latviešu Avīzēs" (nr. 47): "Mums visiem Aizputniekiem par skādi un žēlumu tai 8. (novembrī) aizreizoja uz Rīgu ar visu savu familiju mūsu dziedātāju kora priekšnieks A. Berndt kungs. Viņa mācekļi un mācekles palika visi kā jēriņi bez gana, tam ar žēlām acīm pakal raudzīdamies. Šis no mums, Aizputniekiem, godā pieminams kungs .. daudz reižu mums liksmus vakarus sataisīja, koncertus dodams un ar saviem biedriem jautri dziedādams."

Tātad 1870. gada novembrī Bernts ir kļuvis par RLB dziedātāju vadoni un jau uzreiz "Baltijas Vēstnesī" ievieto sludinājumu, aicinot pieteikties korī, bet "ne vēlāk kā līdz 15. dec. š. g., jo vēlāk gada laikā neviens vairs netiks uzņemts". Tomēr janvārī pat divreiz uz

kori tiek aicinātas dāmas no labdarības biedrības. 1871. gadā notiek daži koncerti, pirmais jau 19. februārī, vēl nedrošs.

16. jūnijā skanējušo aprakstījis "Mājas Viesis" (nr. 27), īpaši izceļot labāko dziedātāju vārdus, bet itin drīz (nr. 30) dabū drukāt labojumu, jo vēl daži citi labākie nav bijuši minēti, turklāt kāda gaspaža "neriktīgi nosaukta par freileni". Kļūdu labotājs pie reizes dara ziņāmu, ka daudzi lauku dziedātāji ir krietni priekšā RLB korim, bet tas "sirdīgi dzenas pakal".

Bernts no RLB kora vadīšanas visai drīz atstājas, jo galvenais ir mūzikas skolotāja (direktora) darbs Baltijas skolotāju seminārā (1870–1884), tomēr līdz 1871. gada novembrim ir RLB Dziedāšanas komisijas loceklis (arī vēlāk saglabā draudzīgas attiecības, drikst izmantot audzēkņu apmācībai biedrības klavieres tās namā). Viņš vada vācu kori *Liederkrantz*, kam 1878. gadā 25 gadu jubileja – koncerts Rīgas Domā ar 140 dziedātājiem, 11 pirmām vijolēm un 4 kontrabasiem (*Zeitung für Stadt und Land*, 1878, 124). Arī krievu biedrības koris "Lado" ir viņa pārziņā. 1880. gadā notiek ne tikai latviešu, bet arī Baltijas vācu dziesmusvētki, kuros Bernts ir viens no diriģentiem. No 1882. gada kļūst par Sv. Pētera baznīcas ērgelnieku uz ilgiem gadiem, sniedz daudz koncertu, reizēm arī Domā. 1901. gada jūnijā viņš piedalās Vidzemes tautskolotāju savstarpējās palīdzības biedrības koncertā Pēterbaznīcā, tātad – joprojām saikne ar latviešiem ("Baltijas Vēstnesis", 1901, 128).

1890. gadā (tā nodrukāts, faktiski ātrāk) nāk klajā *Rīgaer Theater- und Tonkünstler-Lexikon, Erster Theil*. "Baltijas Vēstnesim" (1889, 84) ir iebildumi: "Kamēr pie dažiem mazāk svarīgiem vārdiem top lielas slavas dziesmas dziedātas, pie Alb. Berndta turpretī tikai īsi piezīmēts. .. Kādēļ šē nav pieminēts, ka Berndts *Liederkrantz* jo augstā godā celis zem savas vadības un ka viņš bija Baltijas vācu dziedāšanas svētku diriģents?"

Lūk, kā – latviska, nacionāla avīze novērtē un aizstāv Albertu Berntu kā savējo, kam nozīmīgs veikums arī latviešu mūzikas kultūrā; te gan tas tieši minēts nav, bet, acimredzot, arī ne aizmirsts. ●

* Pēc raksta autores lūguma daži koristi izmēģināja abas visai atšķirīgās dziesmas (B un C dūrā) un deva priekšroku Bernta darbam.